

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0912.4.LEK.B.E	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Etyka Ethics
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów*	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Renata Stępień
1.6. Kontakt	rstepien@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	brak

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Wykłady -15	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym CM UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brzeziński T.: Etyka lekarska. WL PZWL, Warszawa 2012 2. Szewczyk K.: Bioetyka. T.1,2. PWN, Warszawa 2009. 3. Łuków P., Pasierski T.: Etyka medyczna z elementami filozofii. WL PZWL, Warszawa 2013. 4. Steciwko A., Barański j.: Relacja lekarz –pacjent. Zrozumienie i współpraca, Wyd. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013. 5. Biesaga T.: Elementy etyki lekarskiej. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006 6. Gertb., Culver Ch. M., Clouser K.D.: Bioetyka . Wyd. Słowo/Obraz Terytoria 2010.
	uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beauchamp T, Childress J: Zasady etyki medycznej. Wyd. Książka i Wiedza, Warszawa 1996 2. Alichniewicz A., Szczesna A.:(red.): Dylematy Bioetyki. Wyd. Łódź 2001 3. Monge M.A.: Etyka w medycynie. Wyd. Medipage, Warszawa 2012 4. Grzymałkowska M.: Standardy bioetyczne w prawie europejskim. Wyd. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2009 5. Aktualnie obowiązujące akty prawne powiązane z tematyką zajęć

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

<p>4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)</p> <p>C1. Wyposażenie studenta w aktualną wiedzę z zakresu etyki, deontologii, bioetyki oraz zapoznanie ze współczesnymi problemami moralnymi w medycynie.</p> <p>C2. Przygotowanie studenta do praktyki lekarskiej opartej na umiejętnym i uzasadnionym stosowaniu się do wartości, zasad i normatywów prawnych.</p> <p>C3. Przekazanie wiedzy etycznej służącej kształtowaniu poprawnej relacji lekarza z pacjentem, własną grupą zawodową oraz przedstawicielami innych zawodów medycznych.</p>
<p>4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w problematykę etyki i deontologii lekarskiej. Historia etyki i deontologii lekarskiej, wyjaśnienie podstawowych pojęć. Analiza Przysięgi Hipokratesa i Przysięgi Lekarskiej. Kompetencje etyczne lekarza. Wartości i zasady etyczne w medycynie. 2. Przedmiot i podstawowe kategorie etyki. Twierdzenia etyczne i warunki ich prawdziwości. Moralność, dylemat moralny, rozstrzygnięcie konfliktów moralnych. Teorie etyczne w medycynie. Teoria obowiązku. Etyka cnoty i charakteru. Liberalny indywidualizm. Etyka wspólnoty. Etyka opiekuńcza. 3. Bioetyka – geneza, status i zadania. 4. Etyka zawodowa. Deontologia lekarska. Normy deontologiczne w praktyce lekarskiej. Polskie kodeksy deontologiczne. Kodeks Etyki Lekarskiej. Międzynarodowe deklaracje deontologiczne. Europejska Konwencja Bioetyczna. Deklaracja helsińska. 5. Prawa pacjenta. Paternalizm czy partnerstwo. Karta Praw Pacjenta. Stosunek lekarz-pacjent w świetle

<p>podstawowych praw pacjenta. Godność lekarza i jego prawa.</p> <p>6. Tajemnica lekarska. Zakres tajemnicy lekarskiej. Zwolnienie od zachowania tajemnicy lekarskiej. Tajemnica dotycząca dokumentacji lekarskiej. Odpowiedzialność za naruszenie tajemnicy lekarskiej.</p> <p>7. Obowiązek i prawo udzielania pomocy. Zgoda na zabieg diagnostyczny i leczniczy. Postępowanie lekarza wobec chorych psychicznie. Działanie lekarza w warunkach wojny.</p> <p>8. Ryzyko diagnostyczne i terapeutyczne – pojęcie ryzyka i zakres jego dopuszczalności. Lekarz a metody medycyny niekonwencjonalnej. Ryzyko w postępowaniu profilaktycznym. Słowo lekarza jako czynnik ryzyka.</p> <p>9. Problemy etyczne prokreacji. Przemiany kulturowe i obyczajowe w zakresie życia seksualnego. Dylematy etyczne w zakresie metod antykoncepcji. Zapłodnienie pozaustrojowe. Instytucja matki zastępczej w ocenie etycznej i moralnej. Odchylenia od normy współżycia seksualnego a etyka lekarska.</p> <p>10. Sprawiedliwość w medycynie. Problemy moralne związane z ograniczoną dostępnością do świadczeń zdrowotnych. Sprawiedliwość dystrybucyjna. Modele sprawiedliwej opieki zdrowotnej.</p> <p>11. Eksperyment biomedyczny. Rodzaje eksperymentów. Dokumenty etyczne i regulacje prawne dotyczące badań naukowych w medycynie ich źródła. Moralne usprawiedliwienie eksperymentów medycznych na ludziach. Zgoda pacjenta na udział w eksperymencie medycznym. Doświadczenia na embrionach i płodach ludzkich. Komisje bioetyczne – skład, rola, zadania.</p> <p>12. Etyka badań naukowych w medycynie. Zasady i etapy badań medycznych. Zasady Dobrej Praktyki Klinicznej. Problemy związane ze stosowaniem placebo w badaniach medycznych połączonych z opieką zdrowotną – próby kliniczne. Konflikt interesów w badaniach klinicznych.</p> <p>13. Błąd lekarski a etyka. Błędy zawinione i niezawinione. Postępowanie lekarza w przypadku popełnienia błędu lekarskiego. Odpowiedzialność moralna za postępowanie innej osoby w zespole pracowników medycznych.</p> <p>14. Etyka transplantacji. Transplantologia a modyfikacje definiowania śmierci. Pobieranie narządów <i>ex vivo</i> i <i>ex mortuis</i>. Zgoda na dawstwo narządów. Dylematy etyczne związane z alokacją narządów. Stosunek społeczny do transplantacji narządów ze zwłok.</p> <p>15. Problemy etyczne w tanatologii. Wartość i jakość życia ludzkiego. Aspekt etyczny i moralny rozmowy z chorym i jego rodziną w przypadku choroby o niepomyślnym rokowaniu. Problemy etyczne w opiece terminalnej i paliatywnej. Eutanazja w perspektywie bioetyki.</p> <p>16. Samorządy i ich rola w przestrzeganiu przez pracowników ochrony zdrowia zasad etyki zawodowej. Rola rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów lekarskich. Izby i kodeksy etyczne innych zawodów medycznych.</p>

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W01	formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”;	D.W13.
W02	pojęcie humanizmu w medycynie oraz główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych	D.W15.
W03	filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci;	D.W17.
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U01	przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;	D.U1.
U02	rozpoznawać etyczny wymiar decyzji medycznych i odróżniać aspekty faktualne od normatywnych;	D.U2.
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH , absolwent jest gotów do:		
K01	kierowania się dobrem pacjenta;	K.S2.
K02	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	K.S3.
K03	podjmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	K.S4.
K04	propagowania zachowań prozdrowotnych;	K.S6.
K05	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	K.S7.

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																										
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Projekt*			Aktywność na zajęciach*			Praca własna*			Praca w grupie*			Inne (jakie?)*								
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć								
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...						
W01	+																				+			+			
W02	+																							+			
W03	+																							+			
U01	+																							+			
U02	+																							+			
K01-K05																									+		

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	Uzyskanie 61-68% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	3,5	Uzyskanie 69-76% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	4	Uzyskanie 77-84% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	4,5	Uzyskanie 85-92% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	5	Uzyskanie 93%-100% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	15	15
Udział w wykładach*	15	15
Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*		
Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*		
Inne (jakie?)*		
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	10	10
Przygotowanie do wykładu*	10	10
Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*		
Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*		
Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*		
Opracowanie prezentacji multimedialnej*		
Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)*		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	25	25
PUNKTY ECTS za przedmiot	1	1

*niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....